

Романів В.В.

студентка,

Науковий керівник: Загорська Д.М.

кандидат економічних наук, доцент,

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА НБУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Грошово-кредитну (або монетарну) політику звичайно визначають як комплекс взаємопов'язаних заходів з регулювання грошово-кредитного ринку, які проводить держава через центральний банк. Центральний банк виступає в ролі провідника, автора грошово-кредитної політики, тобто її головного суб'єкта.

Однією з головних та ефективних функцій центрального банку України є проведення високоякісної грошово-кредитної політики України. Грошово-кредитна політика – це сукупність заходів, які спрямовані на покращення стабільності кредитної політики та грошового обігу.

В Україні за грошово-кредитну політику відповідає – Національний банк України. Відповідно за Конституцією України НБУ проводить заходи щодо забезпечення стабільності, низького рівня безробіття та інфляції та інші заходи.

Основною функцією Національного Банку України відповідно до Конституції України є проведення грошово-кредитної політики та забезпечення стабільності грошової одиниці, що є основою для забезпечення збалансованого економічного розвитку, підвищення рівня зайнятості та реальних доходів населення [1].

Так як, НБУ відповідає за стабільність грошової одиниці, розглянемо передумови й етапи інфляційної динаміки національної валюти – гривні, яку було запроваджено в обіг 2 вересня 1996. З початку 1997 року до червня 2016 року можна зазначити, як результат успішного проведення грошової реформи національної валюти України. Це сприяло подоланню гіперінфляційних процесів, які саме відбувались, та досягненню певної монетарної стабілізації. Інфляційні сплески протягом новітньої історії гривні до 2014 року відбувались у періоди світових криз (1998-й та 2008 роки) та не перетинали верхньої межі у 40%. Починаючи з другого півріччя 2008-го і до кінця 2013 року цінова кон'юнктура мала навіть дезінфляційний характер. У період кризи 2008–2009 років падіння реального ВВП супроводжувалось істотним зниженням темпів інфляції, а девальвація гривні з 5,05 до 7,99 гривни за долар США – не мала принципового впливу на цінову динаміку. У 2010–2011 роках відновлення виробництва сприяло відносній стабілізації темпів інфляції у межах 10%, однак у 2012–2013 роках економіка знов увійшла у фазу рецесії, а інфляція знизилась до історичного мінімуму: з травня 2012-го до жовтня 2013 року річний плинний рівень інфляції коливався у межах від мінус 1,2% до 0%, тобто мала місце дефляція. Суттєвий вплив на забезпечення низького темпу інфляції протягом 2010–2013 років мало підтримання стабільного курсу

гривні, залучення коштів на депозити, а також насичення продовольчого ринку (внаслідок зростання виробництва у сільському господарстві) на тлі зниження світових цін на продовольство. З 2014 року відбулась різка зміна інфляційної динаміки: інфляція зростала високими темпами і досягла свого максимуму – 60,9% – у квітні 2015 року [5].

Монетарна політика України на сучасному етапі потребує економічного розвитку, покращення експортних взаємовідносин та стабільності країни. На сьогодні існує декілька проблем грошово-кредитної політики:

- Скорочення ВВП;
- Нестабільність монетарної політики;
- Непланова діяльність Національного банку України, що обумовлена вирішенням тільки поточних проблем;
- Нестабільна цінова політика;
- Дестабілізація банківської системи [4].

Національний банк продовжує реалізовувати грошово-кредитну (монетарну) політику в рамках режиму інфляційного таргетування. Його основною ціллю є забезпечення стабільності грошової одиниці України шляхом досягнення та підтримки цінової стабільності в державі. Збереження купівельної спроможності гривні відбувається завдяки підтримці в середньостроковій перспективі (від трьох до п'яти років) низьких, стабільних темпів інфляції, що вимірюються індексом споживчих цін. Це сприятиме зростанню реального ВВП відповідно до прогнозних показників Уряду України та Національного банку в середньостроковій перспективі, що наведено у таблиці 1 [5].

Незважаючи на стан справ для покращення грошово-кредитної політики у 2018 році (за даними основних засад грошової політики України на 2018 рік [3]) необхідно здійснити такі заходи, як:

- Стабілізація інфляції, найкращим результатом у сфері інфляційної політики, буде така ситуація, коли інфляція буде на рівні 5% з допустимими невеликими відхиленнями;
- Створення фінансової стабільності (протистояння негативному впливу кризових явищ на економіку України, сприяння стійкому економічному зростанню);
- Підтримка стійких рівнів економічного зростання (за допомогою стійкого рівня економічного зростання, помітний зріст ВВП, посилення ринкової конкуренції, що є поштовхом до інноваційної і інвестиційної діяльності);
- Забезпечення стабільності грошової одиниці України;
- Установлення коридору процентних ставок за інструментами постійного доступу;
- Підтримка валютно-курсової політики.

Як висновок, можна зауважити, що монетарна політика України знаходиться на етапі розвитку. Останніми роками грошово-кредитна політика характеризується більшою стабільністю та системністю проведення, ніж на початку 2000 р. Проте політична нестабільність та недовіра до України зі

сторони зарубіжних інвесторів та Міжнародних економічних організацій потребує від уряду та Національного банку вироблення ефективної системи пріоритетів та стратегії грошово-кредитної політики.

Список використаних джерел:

1. Коновалова С. О. Специфіка кредитно-грошової політики в умовах світової фінансової кризи / С. О. Коновалова // Інвестиції: практика та досвід. – 2009. – № 8. – С. 47–48
2. Полозенко Д.М., Раєвський К.А. Основні засади грошово-кредитної політики на 2010 рік// Вісник НБУ.-2009. -№ 10. С. 3–6.
3. Основні засади грошово-кредитної політики на 2018 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=55564681>
4. Базилевич В., Базилевич К., Баластрик Л. Макроекономіка / Базилевич В., Базилевич К., Баластрик Л.// Грошово-кредитна система: зміст, структура, об'єкти, суб'єкти. Риси сучасної грошово-кредитної системи. Грошово-кредитна політика в Україні: проблеми і перспективи. – 2007. – С. 542–551,582–592.
5. Аналіз монетарної політики України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2016/08/FEAO_Analysis-of-the-NBU-Monetary-Policy-Effectiveness_A5_03.pdf

Таблиця 1

Прогнози динаміки монетарних показників і основних макропоказників економічного та соціального розвитку України на наступний рік та середньострокову перспективу

Показники НБУ	Роки		
	2018	2019	2020
<i>Інфляція (індекс споживчих цін) (у середньому до попереднього року, у відсотках)</i>	8,2	6,0	5,0
<i>Валовий внутрішній продукт (реальний, у відсотках до попереднього року)</i>	3,2	4,0	4,0
<i>Сальдо торговельного балансу, млн. доларів США</i>	-6714	-5865	-5058
<i>Експорт товарів і послуг (у відсотках до попереднього року)</i>	4,0	5,7	5,5
<i>Імпорт товарів і послуг (у відсотках до попереднього року):</i>	5,0	3,7	3,7
<i>Рівень безробіття населення у віці 15–70 років за методологією МОТ, у відсотках до економічно активного населення відповідного віку</i>	8,6	8,0	7,8

Розроблено автором за даними [5]